

KAROLINA ERIKSON

A ONDA SU NESTALI

Preveo sa švedskog
Nikola Perišić

■ Laguna ■

Naslov originala

Caroline Eriksson

DE FÖRSVUNNA

Copyright © Caroline Eriksson, 2015

First published by Forum Bokförlag, Stockholm, Sweden

Published in the Serbian language by arrangement with

Bonnier Rights, Stockholm, Sweden and PLIMA d.o.o.

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Babi i dedi
Za leta u vikendici
Za palačinke i ćufte
Za punu podršku mom spisateljskom snu
I za sve ostalo*

1

Mali čelični čamac sekao je crnozelenu vodu precizno poput noža. Sunce je stajalo nisko, veče tog letnjeg dana već je bilo poodmaklo. Sedela sam na pramcu i žmurila kada bi me kapljice poprskale po licu, trudeći se da suzbijem mučninu koja mi je navirala kroz telo prateći kretanje čamca. Kada bi samo hteo da malo uspori, pomislih. I kao da mi je čitao misli, Aleks je učinio upravo to. Polako sam se okrenula ka njemu. Sedeo je na krmi sa rukom na kormilu vanbrodskog motora. Čitavim telom odavao je utisak muževnosti i kontrole, sa svojom obrijanom glavom, isturenom donjom vilicom i borom iznad nosa koja je pokazivala koncentraciju. Za muškarce se obično ne kaže da su lepi, ali ovo je Aleks. Za njega sam to oduvek mislila. I još uvek mislim.

Bez upozorenja je sasvim ugasio motor. Čamac je lučnim pokretom ponovo utonuo u vodu. Smila se zaljuljala

na klupi između nas dvoje. Nagnula sam se ka njoj i zadržala je, objumivši je oko leđa sve dok nije povratila ravnotežu. Instinktivno me je uhvatila za ruku svojim majušnim prstima, i osetila sam kako me iznutra prožima talas toplote. Kada je tandrkanje motora prestalo da ispunjava vazduh, ostala je samo tišina. Smilina tanka kosa boje lana kovrdžala se na vratu, tek desetak centimetara od mog lica. Baš sam htela da se nagnem i zaronim nos u te meke vlasi, kada je Aleks posegnuo za veslima.

„Hoćeš da probaš?“

Smila me je odmah pustila i živahno ustala.

„Hajde“, rekao je Aleks sa osmehom, „da ti tata pokaže kako se vesla.“

Pružio joj je ruku i pomogao joj da pređe nekoliko koraka do krme čamca. Čim je stigla, našla se u njegovom zagrljaju i zadovoljno ga potapšala po kolenima. Aleks joj je pokazao kako da drži vesla, zatim je položio ruke preko njenih i počeo da vesla laganim pokretima. Smila se nasmejala, ushićeno i zvonko, kako samo ona ume. Zuri la sam u jamicu koja se ukazala na njenom levom obrazu sve dok mi se slika nije zamutila. Onda sam se okrenula prema jezeru, gubeći se u njegovom prostranstvu.

Aleks je tvrdio kako jezero „sigurno ima zvanično ime zabeleženo u nekom registru“, ali ovde ga niko nije zvao drugačije do Maran.* I na tome se nije zaustavio. Pričao je i priče, sve jednu goru od druge, o jezeru i onome što kažu da je u stanju da učini. Izmišljotine o tome kako je

* U staroj nordijskoj mitologiji Mara je natprirodno biće koje dolazi ljudima u snove i muči ih. (Prim. prev.)

voda odavno začarana, i kako njeno zlo može da se uvuče u ljude, rastroji im čula i navede ih na užasna dela. Kako odrasli tako i deca nestajali su bez traga u ovom kraju, krv se prolivala. Barem tako kažu priče.

Žalobni, grozni odjek raširi se nad vodom, prekinuvši me u razmišljanju. Okrenula sam se u pravcu iz kog je zvuk dopro, krajičkom oka primetivši da i Aleks i Smila rade isto to. Onda se začuo ponovo. Tih, kreštav zvuk koji se pojačavao do promuklog, prodornog krika. Nešto zaleprša, i tamna senka se pokrenu nad površinom vode nešto dalje od nas. U sledećem trenutku je iščezlo, kao da ga je jezero usisalo. Bez ikakvog pljuska ili mreškanja vode. Aleks je jednom rukom zagrlio Smilu, a drugom pokazivao.

„Gnjurac“, objasnio je. „Drevna ptica, kako ponekad kažu. To sigurno ima veze sa njenim zovom. Mnogi ga smatraju strašnim.“

Okrenuo se prema meni, ali ja sam gledala u Smilu i nisam mu uzvratila pogled. Smila je dugo i usredsređeno osmatrala mesto na kom je gnjurac iščezao. Naposletku se okrenula prema Aleksu i zabrinuto upitala da li će ptica uskoro izroniti da bi disala. On se nasmeja, pomilova je po kosi i objasni joj da gnjurac može da ostane i nekoliko minuta pod vodom. Ne mora ništa da brine. Osim toga, dodao je, oni retko izrone na istom mestu na kom su iščezli pod vodom.

Aleks je dohvatio vesla i sam odveslao poslednju deonicu. Smila je ponovo sedela na sredini čamca leđima okrenuta prema meni, i proučavala sam njen profil iskosa i otpozadi, meku oblinu njenog obraza dok je nastavljala da pogledom pretražuje površinu vode. Ptica. Pomisao na

nju nije je napuštala, pitala se gde je sada i kako će uspeti da izdrži toliko dugo pod vodom. Podigla sam ruku da umirujuće pomilujem mršava devojčicina leđa. Smila se baš tada pomeri i izvi glavu, tako da više nisam mogla da joj vidim lice. Aleks joj se osmehnuo i shvatila sam da mu ona uzvraća osmeh. Puna poverenja. Puna utehe. Ako je tata rekao da će se ptica izvući, onda će se izvući.

Preostalo je tek još desetak metara do ostrva. Bilo je omaleno, smešteno usred Marana. Tamo smo se uputili. Zurila sam dole u vodu, pokušavajući da pogledom prodrem kroz površinu. Naposletku sam ugledala dno pod nama, zaraslo i zatalasano. Postajalo je sve pliće. Jezerske trave su se povijale i posezale za čamcem poput dugih prstiju od zelene sluzi. Visoke stabljike trske uzdizale su se kraj čamca i nadnosile nam se nad glavama. Kada smo pristali uz kopno, Aleks ustade i provuče se pored Smile i mene. Od njegovih pokreta čamac se zaljuljao pod nama. Čvrsto sam se uhvatila za ivicu i zažmurila sve dok se nije ponovo umirio.

Aleks je vezao konopac za obližnje deblo i pažljivo pristao. Onda je pružio ruku, a Smila je hitro otkopčala prsluk za spasavanje dok se proguravala kraj mene. Usput mi je zgazila na nogu i uspela da mi nabije lakat u desnu stranu grudi. Zaječala sam, glasno, ali ona ipak ništa nije primetila. Ili je možda primetila, ali je nije bilo briga. Toliko je silno želela da dođe do svog tate da joj je sve drugo postalo nevažno. Svako ko ih je video zajedno bez ikakve sumnje je znao da je Aleks Smilina najveća ljubav. Kada smo nešto ranije hodali od kuće do pristaništa, naravno da je hodala uz Aleksa, ili još tačnije – poskakivala. Kosi

sunčevi zraci probijali su se kroz grane duž uske šumske staze i mešali se sa Smilinim ushićenim čavrljanjem. Uskoro će se ona i tata iskrcati na pusto ostrvo. Baš kao pravi gusari. Smila je bila gusarska princeza, a tata bi mogao da bude... možda kralj gusara? Smila se nasmejala i povukla Aleksa za ruku, prosto nije mogla da dočeka da zakora-či na ostrvo. Ja sam ih sledila, nekoliko koraka iza njih.

Pogledala sam ih kako stoje zajedno, Smila naslonjena na Aleksa, mekih ručica obavijenih oko njegovih nogu. Neraskidivo jedinstvo. Otac i ćerka. Njih dvoje na kopnu, ja i dalje u čamcu. Aleks ovaj put ispruži ruku prema meni i ohrabrujuće podiže obrve. Oklevala sam, i primetio je to.

„Hajde, draga. Ovo bi trebalo da bude porodični izlet.“

Iscerio se. Pogled mi je prešao na Smilu, oči su nam se susrele. Bilo je nečeg u toj njenoj majušnoj bradi i načinu na koji je umela da je isturi.

„Idite vas dvoje“, rekla sam promuklim glasom, „ja ću vas sačekati ovde.“

Aleks je kao od bede još jednom pokušao da me nagovori, ali kada sam ponovo odmahнула glavom, slegnuo je ramenima i okrenuo se Smili. Razrogačio je oči i napravio grimasu zbog koje su njene oči zablistale od iščekivanja.

„Čuvajte se, ostrvljani, dolaze Tata gusar i gusarska princeza Smila!“

Istovremeno sa ovim povikom, Aleks podiže Smilu i prebaci je preko ramena, dok se ona zacenjivala od smeha, i potrča uzbrdicom. Jedna strana ostrva je bila strmija, i upravo tu smo pristali čamcem. Ali Aleks je svojski zapi-njao, ne dozvoljavajući da mu uzbrdica usporava korak. Činilo mi se da naslućujem mlečnu kiselinu u njegovim

nogama. Kao i mučninu u Smilinom stomaku dok visi naopačke. Zatim su stigli do grebena i nestali sa vidika.

Ostala sam da sedim i osluškujem zvuk glasova koji je bivao sve tiši. Posle nekog vremena sam se nagnula i pažljivo izmasirala krsta, bolna i ukočena. Nešto me je navelo da se sagnem još više i savijem se preko ograde. Voda ispod čamca skoro se potpuno primirila, a jezero zatvorilo pred mojim pogledom. Više nisam videla ispod površine. Pogled su mi uzvraćali samo isprekidani obrisi mog odraza. Naposletku sam dozvolila mislima o onome što se dogodilo prethodne večeri i noći da mi se približe. Pri-sećala sam se svake reči, svakog pokreta, sve vreme zureći u odraz svojih očiju koje su plutale tu dole ispod mene. Sa svakim novim fragmentom ugrađenim u razvoj događaja činilo mi se da moje oči tamo dole u vodi postaju sve tamnije. I protiv volje sam se uhvatila za grlo. Prošlo je neko vreme. Nekoliko minuta. Večnost.

Onda sam trepnula, i učini mi se kao da sam se probudila iz dremeža, kao da sam potpuno izgubila predstavu o vremenu. Koliko dugo sam sedela tako? Stresla sam se i potapšala rukama po telu da bih se zagrejala. Sunce se spuštalo nad vrhovima drveća i krvavocrvene pruge sli-vale su se niz nebo. Dunuo je prohladan večernji povetara-c i osetila sam da mi zaista postaje hladno. Protegnula sam se i oslušnula, ali više nisam mogla da čujem Aleksov gromovit glas niti Smilin zvonki kikut. Čuo se samo gnjur-čev usamljeni zov, sada već dalek. Zadrhtala sam. Zar nije već trebalo da završe sa tom gusarskom igrom i istraživa-njem ostrva? A onda pomislih na Smilino oduševljenje. I shvatih da sigurno nije spremna da tek tako odustane od

avanture. Verovatno su obišli oko ostrva. Možda se upravo sada igraju žmurke na drugoj strani. Možda ih zato više ne čujem.

Sklopila sam oči i pomislila na njihova zadirkivanja jutros u kuhinji. Na Aleksovu energiju i strpljenje koje je pokazivao dok se igrao dugo, dugo. Dugo pošto bi se drugi očevi umorili. *Hajde sad, dušo, idemo nazad do čamca, mama nas čeka.* To Aleks nikada ne bi rekao. On je dobar otac. Otvorila sam oči. Još jednom sam se nagnula preko ivice čamca i osetila kako mi pogled privlači sve tamnija površina vode.

Dobar otac.

Dobar otac.

Dobar otac.

Kada sam ponovo sela, i dalje se baš ništa nije čulo. Ni glasovi, ni smeh. Čak ni gnjurac. Sedela sam tako neko vreme, potpuno nepomična, samo osluškajući. A onda, iznenada, jednostavno sam znala. Nije potrebno da uznemireno kružim oko ostrva, da ih tražim ili ih očajnički dozivam. Ne, nisam morala ni da ustanem i izađem iz čamca da bih znala.

Aleks i Smila se neće vratiti. Otišli su.

2

Naravno, ipak sam izašla na kopno da ih potražim. Uprkos instinktivnom uverenju da je uzalud. Aleksova tamnoplava dukserica ležala je presavijena na krmi. Zgrabila sam je i ustala da privučem čamac obali. Nelagoda mi se pela uz kičmu. Prešla sam na kopno pokretom koji je bio neka nespretna mešavina koraka i skoka. Dozvala sam Aleksa po imenu, pa zatim Smilu. Niko se nije odazivao. Ruke su mi bile ukočene dok sam navlačila duksericu preko glave. Zapahnuo me je miris muškarca koji se zadržao u tkanini. Aleksov miris.

Osetila sam silovit ubod u predelu stomaka, ali sam ignorisala bol i samo nastavila da se penjem uzbrdicom. Jedva da sam uspela da pređem nekoliko koraka kada mi se grudni koš stegao, a disanje prešlo u dahtanje. Strmije je nego što sam mislila. Telo mi je bilo teško i tromo, nije imalo snage da sarađuje, ali stisnula sam zube i primorala

sebe da nastavim napred, naviše. Noga mi se okliznula u blatu, i morala sam da se pridržim da se ne bih preturila i skliznula nizbrdicom unazad.

Naposletku sam se, uprkos svemu, našla na grebenu. Pokušala sam da povičem, ali iz grla mi je izašlo samo promuklo kreštanje. Grlo me je grebalo, bunilo se protiv tog naprezanja, a grudni koš kao da mi je bio dvaput manji. Iako sam davala sve od sebe, pluća nisu uspevala da istisnu potreban vazduh. Činilo mi se kao da pokušavam da vrištim u nekom košmaru. Stomak mi se stezao u grčevitim naletima. Još jednom sam pokušala da viknem, ali mi se telo umesto toga presamitilo. Savila sam se napred i glasno podrignula, a onda je iz mene pokuljala žutosmeđa kaša. Noge su mi podrhtavale i posrnula sam, prvo u stranu, a zatim pala na koleno.

Obrisala sam usta rukavom dukserice. Ostala sam tako da sedim neko vreme, kao da me je oborio neki nadmoćan neprijatelj. Misao jedva da je stigla da mi se uobličii u glavi pre nego što sam je odbacila. *Neprijatelj? Nadmoćan? Ne!* Ponovo sam stala na noge. Telo mi je i dalje bilo slabo, ali barem me je slušalo. Umesto da pokušam ponovo da viknem, usredsredila sam se na to da pogledom pretražujem deo ostrva koji sam mogla da sagledam. Ovde nije bilo mnogo otvorenih površina. Između raštrkanog listopadnog drveća i žbunova kleke prostirala se trava visoka do pojasa i šiprag. Ovde nije baš naročito prohodno. Naročito kada si četvorogodišnjakinja. Nigde nisam uspevala da ugledam Aleksa i Smilu.

Teturala sam se napred, znala sam šta moram da uradim, ali nisam bila sigurna kojim putem da krenem. Na

jednom mestu trava je bila polegla, a tlo je delovalo ugaženo. Krenula sam u tom pravcu, prateći ono što sam smatrala tragovima razigranog muškarca i devojčice. Povremeno sam zastajala i dozivala ih. Pritom nisam zaista očekivala da se odazovu. Obuzeo me je nekakav mehanički osećaj, kao da delujem prema nekom unapred određenom obrascu. Jednostavno, radila sam ono što znam da bi trebalo da radim, što moram. Kao da igram neku ulogu.

Tišina se ugnezдила među drvećem, teška i zloslutna. Onda se iznenadno šuštanje začu u travi, tek koji metar od mene. Trgnula sam se i instinktivno stisnula pesnice. Onda sam ugledala ježa koji je tabanao koliko su ga kratke nožice nosile. Kada sam ponovo pogledala ispred sebe, trava više nije pokazivala ni najmanji znak poleglosti ili ugaženosti. Ništa nije ukazivalo na to da su pre mene ovamo mogli proći jedan muškarac i jedna devojčica. Ponovo sam se žurno okrenula i pogledala na drugu stranu. Pa onda ponovo ispred sebe. Sa strane. Ali nigde nije bilo nikakvih tragova, kako drugih ljudi koji su prošli ovuda tako ni mojih koraka. Nalazila sam se usred mora visokih vlati trave. Tiho ali neumoljivo, opkoljavale su me sa svih strana.

Vrtoglavica me je obuzela takvom silinom da sam morala da pokrijem oči i ispružim ruku u stranu kako bih održala ravnotežu. Baš kada sam sklonila ruku sa lica i ponovo otvorila oči, i poslednji skerletno crveni zrak sunca iščezao je nad vrhovima drveća sa druge strane jezera. Bila sam sama na nepoznatom mestu, sama sa tišinom i mrakom koji se sada približavao sve brže. Nasumično sam izabrala pravac i nastavila da se probijam kroz negostoljubivi predeo.

Čovek i devojčica iskricali su se na ostrvce. Nisu se vratili. Šta je moglo da se dogodi? Postoji pregršt zamislivih objašnjenja, ubeđivala sam sebe. Možda su se zaneli u igri, zaboravili na vreme, ili jednostavno... Grozničavo sam pokušavala da se prisetim još nekog mogućeg razvoja događaja. Među onim prirodnim. Bezopasnim i sigurnim. Problem je samo u tome što nijedan od njih nije objašnjavao zašto Aleksa i Smile i dalje nema, i zašto se nisu odazvali kada sam ih dozivala. Otvorila sam usta da ih ponovo pozovem, ali ovoga puta je krik bio toliko histeričan da sam ustuknula pred sopstvenim glasom.

Dok sam lutala dalje, pogledom sam pretraživala tlo i mesta između drveća. Noge su mi se kretale sve brže, pokreti su mi postajali grčevitiji. Hodala sam besciljno, ne znajući kuda idem ni odakle dolazim. Bila sam toliko izbezumljena da nisam uspevala da se orijentišem kako treba. Nigde nisam videla ni najmanji trag ljudi. Jecaj mi se oteo iz grudi. *Smila!*

I baš tada ugledah nešto. Zastala sam, osećajući kako mi snažan drhtaj potresa telo. Par metara ispred mene nalazio se kamen. A malo dalje, još nešto. Neki taman predmet. Iako nisam odmah shvatila u šta gledam, znala sam svakom ćelijom svog tela da to nije deo prirodnog ostrvskog rastinja. To pripada nekom ljudskom biću. Približavala sam se polako, ispunjena užasom pred onim što ću možda zateći. Tek kada sam prišla sasvim blizu, pritisak u grudima je popustio, i čučnula sam u travu ispred predmeta. Bila je to usamljena stara cokula, iznošena i oronula. Rupice kroz koje su nekad prolazile pertle sada su zjapile prazne. Nikada ranije nisam videla tu cipelu. Ne

pripada ni Aleksu ni Smili, to je barem sigurno. I ne znajući zašto, ispružila sam ruku u vazduhu, osećajući kako je cokula vuče nadole, polako ali sigurno. Kao da mi je prstima upravljala neka spoljna sila koja je poticala iz tla pod mojim nogama.

Sa uzdahom sam privukla ruku sebi i ponovo se pridigla. Kakve me to čudne ideje i osećaji opsedaju? Mora da se ostaci Alekovih priča o duhovima i dalje nalaze u mojoj svesti. Priče o Maranu i njegovim zlonamernim silama. Žurno sam nastavila, podsećajući sebe da su te priče brbljarije pune natprirodnih pojava pomešane sa starim sujeverjem, i to je sve. Pa ipak nisam mogla da se nekoliko puta ne osvrnem preko ramena. Noge su mi prosecale travu sve brže i brže, dok nisam prešla u lagan trk.

Jurila sam između stabala drveća čije su se senke izduživale, dok su se čvornovate grane pružale ka meni nalik na duge, zlobne ruke. Nešto me je uhvatilo, grančice su mi zagrebale teme poput kandži i vrisnula sam, glasno i nezadrživo. Zvuk mog sopstvenog straha bio je previše za mene. Misli su se otrgle i divlje se kovitlale, a ja više nisam imala snage da ih zaustavim, pokrećući sve više talase osećanja u meni. *Neću ih pronaći. Nikada ih neću pronaći.*

A onda – baš u tom trenutku – pogodila me je spoznaja. *Pozovi telefonom.* Ako ne mogu da ih pronađem, treba da ih pozovem telefonom, razume se. Pa to je valjda prvo što treba da uradiš ako nekog izgubiš. Zašto mi to nije palo na pamet ranije? Usporila sam i zadihana posegnula rukom prema džepu tričetvrt pantalona. Prazno. Prstima sam prepipala džep na drugoj strani, ali ni tu nije bilo mog mobilnog telefona. Gde li je? Da li sam ga možda

izgubila na ostrvu? Ili je i dalje u čamcu? Sećanje mi se razbistrivalo komadić po komadić, dok se na kraju nije ukazalo u celosti.

Nisam imala telefon kod sebe kada smo krenuli iz vikendice. Bio je to izlet na koji smo se odlučili spontano, i zapravo nisam ni nameravala da krenem sa njima. A ipak sam to učinila. U grudima ponovo osetih težinu, ali ovoga puta to nije bilo zbog napregnutog disanja. Ponovo sam se osvrnula, očajno tražeći neki krpicu bledoružičaste haljine, gužvicu plavih vlasi kose. Ali ona više nije bila ovde, znala sam to, osećala sam. Telefon je ostao u vikendici, verovatno u mojoj tašni. Preostaje mi samo jedno.

Pa ipak mi se nije činilo ispravnim. Kako mogu da odem sa ostrva, a da nisam pronašla Aleksa i Smilu? Kako mogu da ih tek tako prepustim njihovoj sudbini? Sudbini... Bilo je nečeg u tim rečima, u samoj pomisli, što mi je smetalo. *Nešto ovde nije u redu. Nešto je pogrešno, strašno pogrešno.* Ne! Odgurnula sam zlokobne šapate koji su navirali iz mene i ponovo ubrzala hod. Kada bih samo mogla da dođem do telefona, sve bi se sredilo. Mogla bih da pozovem Aleksa, i on mene. Ko zna, možda je već pokušao da me dobije? Dodatno sam ubrzala korak, ignorišući osećaj iscrpljenosti. Moram da pronađem telefon što je pre moguće. Pitanje je samo kako ću uspeti da pronađem put nazad do mesta na kom smo pristali čamcem.

Napravila sam još jedan korak i posrnula naniže u pravcu tame. Tlo mi je nestalo pod nogama. U poslednjem trenutku uspeła sam da se zaustavim i održim ravnotežu, ali stomak mi se prevrnuo. Kada sam došla sebi, dugo sam stajala i zurila u prizor preda mnom. To je padina kojom

sam i došla. Padina koja je sa ove strane delovala podmuklo nagla, sa strmom nizbrdicom. Kako je moguće da sam se već vratila? A jedva da sam znala u kom se pravcu krećem u svom smetenom stanju. Ali tako je. Tamo dole se ukazao čamac, ljuljuškao se na talasima kao da se ništa nije dogodilo. Zurila sam u njega pomešanih osećanja. Aleks i Smila me naravno nisu čekali tamo, ali sa druge strane, barem je čamac tu. U sledećoj sekundi pala mi je na pamet neobična pomisao. Zbog čega ne bi bio tu?

Nešto me je nagrizalo. Nešto što bi moglo biti nelagoda. Ili je u pitanju kajanje? *Kada bih samo mogla da vratim vreme unazad, da postupim drugačije, da poništim ono što je učinjeno.* Otresla sam to osećanje od sebe i još jednom pogledala preko ramena. Ali sada se već smračilo, i senke nisu propuštale moj pogled. Zamislila sam dve siluete, jednu visoku i jednu nisku, kako se odvajaju iz mraka i jure prema meni uz glasne povike i smeh. Ali nikog nije bilo tamo, niko nije došao.

Jedna ptica je prhnula pored mene, tako blizu da mi se učinilo da osećam promaju koju su stvorila njena krila. Uspela sam da naslutim obrise duguljastog tela i kljuna nalik na bodež. Gnjurac se ustremio ka površini vode. Na trenutak sam gledala za njim. Onda sam zakoračila preko grebena.

3

Nekako sam uspela da se vratim. Pokrenula sam čamac i što sam brže mogla udaljila se od ostrva, preko sredine jezera, sve do pomalo naherentog mola. Tamo na talasima ljuljuškalo se mnogo većih i manjih plastičnih čamaca, ali svi su bili prazni. Ruke su mi drhtale, a prsti su me jedva slušali dok sam pokušavala da pristanem. Telo mi je bilo napeto i ukočeno dok sam se zadihano teturala uskom stazom koja se penjala sa obale. Naletela sam na izbočen koren drveta, pa sam izgubila ravnotežu i posrnula. Stari bol u kuku ponovo se javio, ali sam stisnula zube i nastavila dalje. Vikendica je mirno stajala i čekala, poslednja u nizu kuća u ulici. Bila je skrivena od pogleda visokim tujama sa jedne strane i strmom liticom sa druge. Ključ se nalazio tamo gde smo ga i ostavili, ispod stepenica koje su vodile ka ulaznim vratima.

Prsti su mi bili ledeni i nespretni. Morala sam nekoliko puta duboko da udahnem pre nego što sam najzad uspešla da otključam. Baš kada sam htela da zatvorim vrata za sobom, nešto čupavo mi se provuklo pored nogu i ušlo u kuću. Začulo se ogorčeno mjaukanje, kao da je Tirit dugo čekao na ulazak, pa je želeo da pokaže kolika mu je nepravda time učinjena. Ne obazirući se na mačora kao ni na izuvanje, uletela sam u kuću, popalila lampe, pootvarala vrata i vikala. Nekoliko puta sam pozvala Aleksa i Smilu. Ali niko se nije odazvao. Vikendica je izgledala baš kao i kada smo je ostavili. Kao da je vreme stajalo dok smo bili odsutni. U kuhinji se nalazio svežanj novina na trpezarijskom stolu, kraj dubokog tanjira sa skorelim ostacima kiselog mleka. Na podu su razbacane ležale Smiline barbike. Kada sam pomislila kako je ranije u toku dana sedela baš tu i igrala se njima, pritisak u grudima se pojačao.

Onda sam primetila otisak na podu. Jedan usamljeni otisak stopala. Taman i lepljiv, sa jasnim tragovima đona. Razrogačila sam oči i ustuknula. Misli su mi se brže vrtele u glavi. Da li je neko provalio u vikendicu dok smo bili odsutni? Da li je neko bio ovde? Da li je... Podigla sam glavu i osetila kako mi se dlake na potiljku i na podlakticama ježe. Da li je neko ovde sada? Neko ko se krije ispod kreveta ili u garderoberu i samo čeka da se baci na mene? Jeza mi je prošla telom. Onda sam ugledala još jedan otisak, pa još jedan. Svi su vodili u istom smeru, ka istom mestu. Ka meni.

Spustila sam pogled prema stopalima i ugledala svoje ružičaste patike. One koje u žurbi nisam stigla da izujem kada sam ušla. Jedna je i dalje delovala donekle pristojno,

dok je na drugoj ružičasta boja bila umrljana smeđim flekama. Podigla sam patiku i videla da je đon sa donje strane sasvim blatnjav. Kada sam ispitivački onjušila vazduh, u nozdrvama sam osetila otužan miris. Blato. Mora da sam ugazila negde usput. Odmah sam se setila padine na ostrvu i kako sam se tamo okliznula o nešto. Da li se to možda blato sa ostrva sada širi po podu vikendice? Blato sa *onog* ostrva, gde su Aleks i Smila... Pogled mi je dalje pratio tragove, dok me je probadalo kajanje. Kako sam mogla da napustim ostrvo bez njih?

Neki pokret u prostoriji mi privuče pažnju. Tirit je stajao preda mnom. Dlaka na leđima mu se nakostrešila iznad uzane, ružičaste mačje ogrlice. Rep se polako njihao levo-desno dok me je odmeravao uskim očima. Kao da se pita šta radim ovde, sama, odevena u duksericu koja pripada njegovom gazdi. Zurili smo jedno u drugo. Mačorove žute oči prešle su na tragove po podu, pa ponovo na mene. Učinilo mi se da od mene zahteva objašnjenje. *Nestali. Kako su mogli jednostavno da nestanu?* Prekrila sam lice rukama i prigušila vrisak. Misli su mi se sudarale u glavi, sve brže i brže. Vukle su me naniže, usisavale u preteći vrtlog.

Nekako sam došla sebi. I pogledala se, kako stojim tu, nepreduzimljiva i skrhana, žalosna figura u svakom smislu. *Priberi se, priberi se ovog trenutka!*

„Moram da pozovem Aleksa“, rekla sam naglas i sklonila ruke sa lica. Zbog toga sam i bila prinuđena da se vratim.

Kao da sam istovremeno objašnjavala mački i sebi. Reči – odlučne i jasne – postale su moja odbrana protiv neizgovorenih, izdajničkih misli. Misli nisu pouzdane. Ako pustim njih da upravljaju, sama ću sebe strovaliti u tamu.

Ako podignem glavu i pokušam da sagledam celinu, obamreću od straha. Bitno je da se istovremeno bavim samo jednom pojedinošću, da se usredsredim na samo jednu stvar. Samo tako mogu da očuvam zdrav razum.

U kući nije bilo fiksne telefonske linije, pa za početak moram da pronađem svoj mobilni. Skinula sam patike i otišla u hodnik noseći ih u ruci. Pranjem poda ću se pozabaviti kasnije. Zato sam odlučno krenula prema spavaćoj sobi u dnu hodnika.

Aleksovom i mojom sobom dominirao je veliki bračni krevet, a kada sam pomislila na poslednje trenutke koje smo zajedno proveli među čaršavima, osetila sam čežnju u grudima. Napregnuvši se iz sve snage, uspela sam da potisnem vrtoglavicu i umirim kovitlac nelagode u stomaku.

Na Aleksovoj strani sobe sve je bilo uredno namešteno. Odeća je visila u garderoberu ili ležala složena u komodi. Čak je i namestio stranu kreveta na kojoj spava. Na kojoj obično spava. Na kojoj je spavao sinoć. *Ali gde je sada?* Moja strana dušeka bila je prekrivena laganim haljinama, farmerkama i majicama. Na stolici pored ležala je moja tašna, kao i hrpa džepnih knjiga i dva karmina. Preko naslona stolice visio je moj crveni šiljati grudnjak, onaj koji sam kupila kada smo odlučili da idemo na ovo putovanje. Istog onog dana kada sam Aleksu kupila crnu svičenu kravatu. Progutala sam knedlu, bio je to nevoljan, skoro refleksan pokret. *Nemoj sada da razmišljaš o tome, nemoj uopšte da razmišljaš. Samo se usredsredi na to da učiniš ono što se učiniti mora.*

Brzo sam pretražila tašnu, otvorila i izvrnula sve pregrade, pa na kraju okrenula celu tašnu otvorom nadole.

Ali nije ispio nikakav telefon. Čudno. Šta onda može biti posredi? Požurila sam nazad u kuhinju. Tirit je sa puno nade požurio za mnom prema svojoj posudi za hranu. Napravio je niz podsticajnih krugova oko nje pre nego što je seo i razočarano obliznuo usta.

„Sve će biti u redu, samo treba da pronađem...”

Nastavila sam da mrmljam – najviše da bih umirila samu sebe – dok sam tumarala po kuhinji, sklanjala novine u stranu i pomerala neoprani tanjir. Podizala sam i Smiline barbike, zavirivala iza kuvala za kafu i u policu iznad šporeta. Ali nisam uspevala da pronađem telefon. Čak sam otvorila i frižider i pretražila njegove pregrade pre nego što sam prešla na sledeću prostoriju.

Dok sam tražila u dnevnoj sobi, zamišljala sam razgovor sa Aleksom. Onakav kakav bi mogao biti. Kako će se samo glasno smejeti kada ga budem pozvala.

„Nemaš pojma šta se desilo!”

Skoro sam mogla da ga čujem kako objašnjava svoj i Smilin nestanak. Nekim apsurdnim, ali ipak potpuno prirodnim objašnjenjem, jer takvo postoji, mora da postoji. Samo ja u ovom trenutku ni za živu glavu ne mogu da ga se setim. Ovo je potpuno nenormalno, prošlo mi je kroz glavu dok sam prepipavala procepe između jastuka na sofi. Nema ih. Pa ne može se tek tako nestati. Naročito ne sa ostrva.

Sklonila sam zavese u stranu i pregledala prozorske daske, u brzini prevrnuvši neku staklenu figuricu. Kao na usporenom filmu posmatrala sam je kako pada okrećući se oko sebe, udara o pod i raspada se na hiljadu komada. Polako sam počinjala da osećam kako se usiljena

racionalnost i usredsređenost predaju. Očajanje mi se prikradalo iza leđa. Sa prodornim zujanjem u ušima požurila sam nazad u spavaću sobu. Još jednom sam pretražila tašnu. Ponovo bez rezultata. Grozničavo sam bacala odeću i prevrtala knjige i šminku. Nigde nije bilo mog telefona.

Nastavila sam dalje, u Smilinu sobu. Prevrtala sam i njene stvari. Lutke i plišane mede, knjige-slagalice i nalepnice. Pokreti su mi bili brzi, na granici izbezumljenosti. Znala sam da tražim nešto, ali dosad sam već zaboravila šta. Uspevala sam da mislim samo na Smilu. Dobru, malu Smilu. Misli su se otrgle, divljale po svojoj volji. Izgubila sam kontrolu i bespomoćno se prepustila vrtlogu kome sam se toliko odupirala. Nestali. Oni su nestali. Ali to je nemoguće! Odraslog čoveka i četvorogodišnju devojčicu ne može jednostavno progutati zemlja. Ne, zemlja ne može, ali može jezero, voda prožeta zlom. *Nestali ljudi, proživljena krv*. Aleksove reči su mi odzvanjale u glavi, panika mi se penjala uz kičmu.

Krajičkom oka sam primetila neki pokret, za kojim je usledio snažan tresak. Okrenula sam se sa krikom. Uši mi je ispunio zvuk stotine perlica koje se kotrljaju po podu, a istovremeno sam ugledala Tirita. Moj krik ga je zaustavio usred pokreta. Imao je izraz straha i krivice. Kada je ponovo zavladao tišina, gledao je čas u mene, čas u prevrnutu kutiju sa perlama. Mora da me je pratio dovde, šunjajući se na nečujnim jastučićima. Možda je od moje potrage pomislio da je neka vrsta igre, pa je hteo da joj se priključi, i možda greškom oborio Smilinu kutiju sa perlama sa police na kojoj je stajala.

Položila sam prste poput lepeze na grudi i nekoliko puta duboko udahnula. Drugu ruku sam pružila prema mačoru. Nakon kratkog oklevanja, približio se. Pomilovala sam ga po leđima dugim, sigurnim pokretima. Pokušaj da nas umirim oboje. Trljao se o mene, pa sam ga impulsivno uzela u naručje i silovito pritisnula njegovo toplo telo uza sebe. Iza očiju me je nešto žarilo, i pogled mi se zamutio. Jecaj mi se popeo do grla i provukao se kroz poluotvorene usne.

„Vratiće se“, prošaputala sam. „Videćeš da će se uskoro vratiti.“

Jesam li samo ja shvatala koliko lažno ove reči škripe, koliko je očigledno da ni sama ne verujem u njih? Ili to primećuje i mačor? Zaronila sam lice u Tiritovo krzno i čula kako počinje da prede. Kada sam ponovo podigla glavu, začkiljio je očima i približio mi njušku. Liznuo me je po obrazima, prelazio mi svojim grubim jezikom preko lica. Kao da želi da me uteši i ohrabri. Neko vreme smo tako sedeli dok mi nije iskliznuo iz naručja i sišao na pod, gde je počeo da se umiva. Ja sam ustala i ponovo otišla u dnevnu sobu prekrštenih ruku. Gde je taj prokleti mobilni telefon? Moram da ga pronađem odmah! Ako samo uspem da dobijem Aleksa, sve će se srediti. Nema tu *ako*, ispravila sam se, već samo *kada*. Kada ga dobijem.

Ponovo sam pretražila dnevnu sobu, pregledala svako mesto koje bi mi palo na pamet, svaki kutak i ugao, između nameštaja i ispod njega. Ali telefon kao da je u zemlju propao. Puls mi je tutnjio u ušima, htela sam da vrisnem iz sve snage, histerično. A onda sam začula zvuk i ukočila se. Prošla je jedna sekunda, pa sam čula ponovo. Bio je

prigušen i dalek, ali bez ikakve sumnje zvuk telefona koji zvonj. Mog telefona. Zvučao je kao da dopire negde iz pravca spavaće sobe. Potrčala sam, ili tačnije oteturala se kroz hodnik. Zastala sam ispred spavaće sobe i stajala potpuno nepomično dok mi je srce lupalo, osluškujući sledeći signal. *Samo da se ne uključi sekretarica, samo da stignem!*

Nastavio je da zvonj, i zvuk se sada čuo sasvim jasno. Dopirao je iz Aleksove i moje sobe, sa kreveta. Sjurila sam se tamo. Što je najčudnije, čuo se na Aleksovoj strani. Silovito sam strgla prekrivač koji je on tako pažljivo namestio i poravnao ivice i pogledala prema dušek. U predmet koji se nalazio otprilike na sredini kreveta, preko lepo zategnutog belog čaršava. Moj mobilni telefon. Čušnut usred Aleksove uredno složene pižame.

Nisam uspevala da shvatim kako je mogao da dospe tamo, niti sam imala vremena da bolje razmislim o tome. Telefon se osvetlio i zavibrirao, čuo se još jedan signal. Ruke su mi bile trapave, klizave od znoja, kada sam ga podigla i upiljila se u ekran. Brojke koje su se tamo nalazile predstavljale su telefonski broj. I više nego poznat broj. *Ne sada!* I ne znam zašto sam se javila. Znam jedino da sam u tom trenutku čvrsto stisnula oči.

4

Mama je teško disala na drugoj strani linije, a meni se nešto steglo u stomaku, to je onaj nemir iz detinjstva koji većito vreba. Da li se nešto desilo? Prošlo je u sekundi. *Ta katastrofa se već dogodila, i odavno je iza nas.* Mama je zadihana ko zna zbog čega. Možda se upravo vratila iz večernje šetnje. Ako i dalje voli da šeta, ne znam. Nije me ni briga. Razmišljala sam o Aleksu. I o tome da je dosad već mogao da mi ostavi poruku na sekretarici. I da možda upravo pokušava da me pozove.

„Mama, moram...“

Ali kao da me nije čula. Bezbrizno je nastavila da priča i objašnjava mi koliko je umorna. Proteklih nekoliko dana bilo je iscrpljujuće, jedna koleginica je dobila pretnje od klijenta.

„Bile su uobičajenog tipa – Znam gde stanuješ i gde ti deca idu u školu. Samo joj je ovog puta osim toga i prevrnuo radni sto.“

Došlo mi je da viknem kako sam sada odrasla i imam dovoljno i svojih briga, i da se u mom životu događaju stvari znatno strašnije od tih o kojima ona govori. Ali naravno, nisam to uradila.

Mama je malo mumlala dok nije prešla na sledeću temu razgovora, lepo vreme krajem ovog leta. Mučnina počela da mi se širi telom. Zašto ovako radi? Tvrdoglavost se pretvara da smo majka i ćerka kao bilo koje druge. Kao da je moguće da se nas dve ponovo povežemo posle svih tih godina, da zaobiđemo sve ono što stoji između nas i ponovo dodirujemo jedna drugu. *Posle svega što se dogodilo. I tatinog nestanka.*

Klonula sam na krevet i slobodnom rukom se uhvatila za čelo. Mama je utihnula, pa sam shvatila da mi je postavila pitanje. Nakašljala sam se i bila prinuđena da je zamolim da pitanje ponovi.

„Jesi li sama?“

Ovo pitanje pokrenu talas protivrečnih osećanja u meni. Ono više nije na mestu sada, već pripada vremenu pre Aleksa. Svim onim večerima u kojima sam se vraćala u prazan stan, sedala sama za kuhinjski sto dok je tišina odjekivala među zidovima u društvu usamljene starinske sveće. Kada sam osećala snažnu čežnju za pripadnošću i bliskošću. I podjednako snažan strah od toga da nekog propustim iza odbrambenih zidova kojima sam se okružila. *Jesi li sama?*

Suze su me ponovo pekle iza očnih kapaka, i zatresla sam glavom pokušavajući da ih suzbijem. Ovolika osećajnost mi nije svojstvena, zaista. Ali nisam bila sasvim svoja još od posete domu zdravlja pre par nedelja. A posle onoga

što se ovde dogodilo večeras, kako bi išta moglo da bude kao i obično? U glavi sam zamišljala Maran, miran i začaran. Ostrvo usred njega, strmu padinu na jednoj strani i tamne krošnje drveća koje se ocrtavaju spram neba. Aleks. Smila.

„Da, sama sam.“

Mama uzdahnu. *Ti si takvo razočaranje, Greta.* Nije to rekla. Ali pretpostavila sam da je to pomislila. Savladala sam knedlu u grlu i prikupila snagu.

„Mama, nemam vremena... stvarno moram...“

„Zvučiš drugačije. Da li se nešto desilo?“

I šta da sam joj rekla kako jeste. Da sam joj sve ispričala. Šta bi se tada dogodilo? Da li bi odmah uskočila u auto, dovezla se ovamo i zgrabila me u zagrljaj? Da li bi preuzela komandu i usmeravala sve, baš kao što je radila tokom čitavog mog odrastanja? Da li bi me naterala da sednem na stolicu i ispričala mi kako ćemo od ovog trenutka rešavati tu situaciju? Šta se mora učiniti, šta treba da govorim, mislim i osećam. Verovatno.

„U pozadini vlada potpuna tišina“, nastavi mama, koja je odjednom zvučala potpuno svesno. „Gde si ti uopšte?“

Duboko sam udahnula. Onda sam prekinula vezu. Kada je telefon ponovo zazvonio prikazujući isti broj, isključila sam zvuk.

5

Na nesigurnim nogama izašla sam iz spavaće sobe i vratila se do središta kuće. Moji i mamini razgovori ni inače nisu bili opušteni, ali ovog puta to mi je smetalo više nego inače. Običnost naših reči, banalne fraze... sve je to predstavljalo tako oštar kontrast u odnosu na zbunjujuće, košmarne okolnosti u kojima sam se nalazila sada.

Zastala sam između dnevne sobe i kuhinje i osetila kako mi telefon i treći put vibrira u ruci. Uskoro će valjda morati da odustane. Tirit, koji je ležao na sofi, podigao je glavu i pogledao me pun iščekivanja.

„Evo, evo“, promrmljala sam.

Nisam imala pojma šta sam htela da kažem. Nešto se mora učiniti, ali šta? Razgovor sa mamom izveo me je iz ravnoteže, morala sam da koraknem unazad i počnem ispočetka. Maločas sam valjda imala plan? Prvo treba da pronađem telefon, a onda... onda šta? Šta sad da radim?

Zurila sam u tvrdi predmet u ruci. Dakle, dok sam ja okolo tražila, on je sve vreme ležao u Aleksovoj posteljini. Čušnut, umuvan tamo. Baš kao da ga je neko namerno ostavio tu. Sakrio. Ne! Žustro sam trgnula glavu, otresajući sa sebe nejasnu sumnju koja je počinjala da se uobličuje. Nevažno je kako je i zašto telefon završio tamo, jedino je bitno da sada mogu da opštim sa okolnim svetom i pozovem Aleksa. *Da, naravno. To moram da uradim.*

Drhtavim prstima sam ukucala broj i čekala. Grlo mi se steglo na zvuk njegovog glasa. Na delić sekunde sam zaista poverovala da se Aleks nalazi sa druge strane linije i da je sve ovo završeno. A onda sam shvatila da se uključila sekretarica. Prekinula sam vezu i pozvala ponovo. Ponovo sam saslušala živahne reči i Alekov glas profesionalnog prodavca. Ponovila sam to četiri ili pet puta. Svakog puta me je dočekivala ista snimljena poruka. Kada mi je piskavi signal nagovestio da je vreme da ostavim poruku, ostala sam nema. Uvidela sam da ne znam šta da kažem. Koje reči treba da upotrebiš kada samo želiš da dobiješ objašnjenje za neobjašnjivo?

Zdravo, ovde Aleksander... Pozdravne reči su me vratile u prošlost, do našeg prvog susreta.

Došao je u butik zajedno sa jednim kolegom. Prva ga je ugledala Katinka.

„Pogledaj“, prošaputala je i gurnula me laktom.

Okrenula sam se, a tamo je stajao on. U dobro skrojennom odelu, obrijane glave. U beloju, ispeglanoj košulji koja se, kada je ispružio ruku u znak pozdrava, podigla i otkrila vijugave tetovaže na podlaktici. Bilo je nečeg u suprotnostima njegove pojave što me je privuklo. Saopštio je zbog